ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 7.6.2011
SEC(2011) 826 окончателен

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Швеция за 2011 г.

и за представяне на становище на Съвета

относно актуализираната Програма за конвергенция на Швеция за периода 2011—2014 г.

{SEC(2011) 735 окончателен}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Швеция за 2011 г.

и за представяне на становище на Съвета

относно актуализираната Програма за конвергенция на Швеция за периода 2011—2014 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

Като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическата политика[1] и по-специално член 9, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия[2],

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

(1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Европейската комисия да се започне изпълнението на нова стратегия за работни места и растеж — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическата политика, която ще бъде съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала за устойчив растеж и конкурентоспособността на Европа.

(2) На 13 юли 2010 г. Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическата политика на държавите-членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоките за политиката на държавите-членки по заетостта[3], като двата акта заедно представляват т. нар.

---

1 ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

2 ОВ C, стр....

3 Остават валидни за 2011 г. съгласно Решение 2011/308/ЕС на Съвета от 19 май 2011 г.

„интегрирани насоки“. Държавите-членки бяха призовани да се съобразят с интегрираните насоки при провеждането на националната си икономическа политика и политика по заетостта.

(3) На 12 януари 2011 г. Комисията прие първия годишен обзор на растежа, с което постави началото на нов цикъл на икономическото управление в ЕС и на първия европейски семестър за предварителна интегрирана координация на политиката съгласно стратегията „Европа 2020“.

(4) На 25 март 2011 г. Европейският съвет утвърди приоритетите за фискалната консолидация и структурната реформа (в съответствие със заключенията на Съвета от 15 февруари и 7 март 2011 г. и въз основа на годишния обзор на растежа, изготвен от Комисията). Той подчерта необходимостта да се даде приоритет на възстановяването на стабилността на бюджетите и фискалната устойчивост, намаляването на безработицата чрез реформи на пазара на труда и полагането на нови усилия за повишаване на растежа. Съветът поиска от държавите-членки да превърнат тези приоритети в конкретни мерки, които да бъдат включени в техните програми за стабилност или в програмите за конвергенция и в националните програми за реформи.

(5) На 29 април 2011 г. Швеция представи актуализираната си програма за конвергенция за 2011 г., обхващаща периода 2011—2014 г., както и своята национална програма за реформи за 2011 г. На двете програми бе направена оценка едновременно.

(6) Преди икономическата криза от 2008—2009 г. шведската икономика беше в период на висок растеж, продължил повече от десетилетие и дължащ се както на вътрешното търсене, така и на нетния износ. Като ориентирана към износа икономика със значителен финансов сектор, тя беше силно засегната от спада във външното търсене и от замразяването на финансовите пазари през 2008 г., което доведе до свиване на БВП с 5,1 % през 2009 г. и до увеличаване на безработицата от около 6 % до над 9 %. Благодарение на доброто начално положение без големи нужди от приспособяване в сектор "Домакинства", в банковия и публичния сектор, както и на адекватната реакция в рамките на паричната и фискалната политика, рецесията беше относително кратка и засегна главно ориентирания към износ производствен сектор. След съживяването на световната търговия шведската икономика постигна твърде значително и широкообхватно възстановяване, като реалният БВП се увеличи с 5,5 % през 2010 г. Поради съвместния ефект от автоматичните стабилизатори и дискреционните мерки, от излишък в размер 3,7 % от БВП през 2007 г. бюджетното салдо достигна до дефицит от 0,9 % през 2009 г. преди възстановяването на равновесието му през 2010 г..

(7) Въз основа на оценката на актуализираната програма за конвергенция съгласно Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета становището на Съвета е, че залегналият в основата на бюджетните прогнози макроикономически сценарий е като цяло реалистичен, с изключение на твърде оптимистичните предвиждания за 2012 г. Бюджетната стратегия, заложена в актуализираната програма за конвергенция, е уместна, тъй като би допринесла за изпълнение на средносрочната бюджетна цел (СБЦ) на Швеция за излишък от 1 % от БВП през съответния период. Това би предоставило известен резерв срещу нарушаване на прага от 3% от БВП в

случай на бъдещ спад. Програмата предвижда излишъкът по консолидирания държавен бюджет да нарасне от 0,6 % от БВП през 2011 г. до 3,7 % от БВП през 2014 г., последната година от програмата. Това подобряване би могло да се дължи на заложения висок икономически растеж, тъй като програмата не предвижда никакви усилия за консолидация през тези години. Рисковете за бюджетните цели са до голяма степен балансирани. Тъй като прогнозите за приходите, представени в програмата, изглеждат до известна степен предпазливи за 2011 г., бюджетните резултати може да се окажат малко по-добри през съответната година, докато някои от рисковете за по-ниски от очакваните според бюджетните прогнози резултати от 2012 г. нататък са свързани с оптимистични макроикономически прогнози. Правителството посочи, че допълнителните експанзионистични фискални мерки, предвидени в законопроекта за бюджета за 2011 г. (включващи пети етап по отношение на допълнителния данъчен кредит за наемни работници, по-нататъшно увеличение на прага за плащане на държавен подоходен данък, по-нисък ДДС за ресторантьорските услуги и по-ниски данъци върху пенсиите), биха могли да бъдат приложени считано от 2012 г., ако съществуват достатъчно възможности за фискални мерки, поради което съществува риск от проциклични фискалната политика. Като се имат предвид демографските прогнози, важно е Швеция да продължава да изпълнява своите СБЦ.

(8) Настоящата ситуация на пазара на жилища и на ипотечния пазар е източник на потенциална нестабилност. След кратка и лека корекция в разгара на финансовата криза, цените на жилищата в Швеция — за разлика от други страни — възобновиха силната възходяща тенденция, наблюдавана от втората половина на 90-те години на миналия век и понастоящем достигат рекордно високи стойности. Високият ръст на цените на жилищата беше придружен от нарастваща задлъжнялост на домакинствата, представляваща около 170 % от разполагаемия доход към средата на 2010 г., най-високото равнище досега. Освен това голям дял от ипотечните дългове са с променлив лихвен процент, с малка амортизация. Това прави шведските домакинства особено уязвими при рязко покачване на лихвените проценти или при влошаване на ситуацията със заетостта. Един чувствителен спад на пазара на жилища би могъл да има отрицателно отражение върху макроикономическата стабилност като принуди домакинствата да ограничат потреблението с цел балансиране на бюджетите си и като увеличи финансовите разходи на шведските банки.

(9) По отношение на шведския пазар на труда, гражданите на страни извън ЕС и младите хора са в относително слаба позиция в сравнение със средната за ЕС. По-нататъшното подобряване на техните позиции на пазара на труда е от съществено значение за повишаване на общото равнище на заетост и за подобряване на предлагането на работна ръка в дългосрочен план, за да се отговори на демографските предизвикателства от застаряването на населението. Шведското правителство понастоящем прилага няколко реформи, за да подобри състоянието на заетостта на двете групи, като например увеличено финансиране за обучение, длъжности с цел придобиване на професионален опит, професионално обучение за възрастни, обучение по време на професионален стаж, целеви субсидии за заплати и облекчени курсове по шведски език. Най-новите статистически данни показват ясни признаци, че шведският пазар на

труда се подобрява за всички участници, с изключение на родените в чужбина жени.

(10) Комисията направи оценка на програмата за конвергенция и на националната програма за реформи[4]. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Швеция, но също така и степента, в която те спазват правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на държавите-членки. Тя смята, че програмите дават адекватен отговор на основните предизвикателства за Швеция. Въпреки, че фискалната стратегия на правителството, насочена към продължаване на изпълнението на СБЦ, е уместна, необходимо е от 2012 г. нататък да бъдат положени усилия за избягване на прекомерно свободната фискална политика в периоди на благоприятен растеж. Рисковете от макроикономически неравновесия следва да бъдат оценени, и по-специално тези, произтичащи от нарастване на цените на жилищата и от задлъжнялостта на домакинствата. В допълнение, необходимо е участието на уязвими групи на пазара на труда да бъде наблюдавано и подобрено, особено по отношение на младите хора и жените, родени в чужбина.

(11) В контекста на настоящата оценка Съветът разгледа актуализираната програма за конвергенция на Швеция за 2011 г. и становището му[5] е изразено по-специално в препоръката му под точка 1) по-долу. Като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 25 март 2011 г., Съветът разгледа националната програма за реформи на Швеция,

ПРЕПОРЪЧВА на Швеция да предприеме следните действия през периода 2011—2012 г.:

(1) Да поддържа фискалната политика в посока, която гарантира, че средносрочната цел ще продължава да бъде изпълнявана и да избягва проциклична фискалната политика при настоящия икономически подем.

(2) Да предприеме превантивни мерки за справяне с макроикономическите рискове, свързани с повишаването на цените на жилищата и задлъжнялостта на домакинствата, включително преустройство на ипотечната система, регулиране на наемите, данъчно облагане на недвижимата собственост и разрешения за строеж.

(3) Да наблюдава и подобри участието на младите хора и на други уязвими групи на пазара на труда.

Съставено в Брюксел,

За Съвета
Председател

[4] SEC(2011) 735.
[5] Предвидено в член 9, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.